JAKELUYHTIÖ SUOMI

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

ASIANTUNTIJAPYYNTÖ: HALLITUKSEN ESITYS 272/2016 VP EDUSKUNNALLE LAIKSI POSTILAIN MUUTTAMISESTA

Jakeluyhtiö Suomi Oy ("JYS") kiittää mahdollisuudesta saada toimittaa asiantuntijalausuntonsa ja tulla kuultavaksi Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntaan otsikkoasiassa. JYS esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa, viitaten myös hallituksen esitysluonnokseen 29.11.2016 antamaansa lausuntoon.

Aluksi

JYS pitää tärkeänä, että postilain muutos tukisi kaikilta osin kilpailun syntymistä postinjakelumarkkinoille. Posti Oy:lle on postitoiminnan historian myötä kertynyt hallintaansa useita tuotannontekijöitä, joiden avaaminen muiden postiyritysten käyttöön on aidon kilpailun syntymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Hallituksen esitys sisältää useita hyvä elementtejä kilpailun syntymiseksi. JYS tuo tässä lausunnossaan esiin eräitä näkökohtia, joita esityksessä ei ole JYS:n näkemyksen mukaan huomioitu riittävällä tavalla ja joiden säilyttäminen ehdotetussa muodossa heikentäisi merkittävästi kilpailun toteutumisedellytyksiä.

Osoiterekisteri

Jakelupalveluiden tuottamisessa oikea osoitetieto on ratkaiseva tekijä. Hallituksen esityksessä esitetään Posti Oy:lle velvoitetta tarjota osoiterekisteritietojaan toisille postiyrityksille ns. irrottamiskustannuksin, jotka muodostuisivat osoitetietojen erottamisesta osoiterekisteristä ja niiden luovuttamisen järjestämisestä. Hallituksen esityksen mukaan luovutettavat tiedot käsittäisivät pysyvien osoitteiden lisäksi myös muut jakelun onnistumisen kannalta merkitykselliset tiedot (esim. jakelunkeskeytykset ja väliaikaiset osoitteenmuutokset). JYS pitää esitettyä muutosta positiivisena ja postin saajien asemaa parantavana, kunhan Posti Oy:n perimiin kustannuksiin ei käytännössä sisällytetä lain tarkoituksen vastaisia kulueriä ja kunhan tietojen siirtoon tarvittavien rajapintojen palvelu- ja laatutaso ovat korkeatasoisia.

Postilokerotiedot

Hallituksen esityksessä on jätetty huomioimatta JYS:n aiemmissa lausunnoissaan mainitsema tarve jakelun toteuttamisen kannalta olennaisten fyysisten jakeluosoitetietojen saamiseen Posti Oy:ltä myös postilokeroille, yrityspostinumeroille ja niiden sisällä oleville virtuaalipostilokeroille. Tarve perustuu siihen, että postiyritysten välisistä toimivista ja tasapuolisista rajapinnoista tulee nykyisin lähes aina neuvotella Posti Oy:n kanssa. Posti Oy:n erittäin vahvan markkina-aseman vuoksi näiden kaupallisten neuvottelujen ei välttämättä aina voi olettaa johtavan tasapuoliseen ja kilpailua edistävään lopputulokseen. Uusien postiyritysten on tällä hetkellä esimerkiksi käytännössä mahdotonta jakaa suurta osaa yrityspostista, koska tuolla segmentillä on laajasti käytössä postilokerot.

Jakeluyhtiö Suomi Oy
Koivuvaarankuja 2E
01640 Vantaa

Puhelin: 0207 199 720
Y-tunnus: 2684964-3
www.jakeluyhtio.fi

JAKELUYHTIÖ SUOMI

Postinumerojärjestelmä

Hallituksen esityksessä todetaan, että postinumerojärjestelmää ylläpitävän postiyrityksen tulee pitää postinumerojärjestelmän sisältämät tiedot julkisesti nähtävillä. Postinumerotiedot tulee myös tarjota maksutta. JYS huomauttaa, että markkinoiden kannalta tärkeämpi asia – postinumeroalueiden hallinta – on esityksessä päätetty jättää Posti Oy:n vastuulle sen asemesta, että se siirrettäisiin puolueettoman tahon, kuten Viestintäviraston, tehtäväksi. Hallituksen esityksessä asiaa perustellaan lähinnä resurssisyillä. JYS pitää esitystä tältä osin epätyydyttävänä. Määräävässä markkina-asemassa toimiva Posti Oy voi jatkossakin määritellä postinumeroalueet haluamallaan tavalla ja suunnitella omat tuotteensa/palvelunsa postinumeroiden hallinnan kanssa yhdessä. Tämä heikentää jakelupalveluiden ostajien mahdollisuuksia kilpailuttaa jakeluita omien tarpeidensa pohjalta. Posti Oy pystyy esimerkiksi tuotteistamaan jakelunsa niin, että osoitteettoman jakelun ostajan on ostettava koko postinumeroalueen jakelu, mikä pienentää asiakkaan mahdollisuuksia hankkia tarvitsemansa jakelupalvelut kustannustehokkaasti ja haluaminaan kokonaisuuksina.

Yleispalveluvelvoitteeseen liittyvät näkökohdat

Hallituksen esityksessä ei esitetä muutoksia yleispalveluvelvoitteen rahoitusmalleihin. Yleispalvelutuotteiden kulkunopeuden ehdotettu alentaminen, laatustandardin huomattava väljentäminen ja lakiesityksen mahdollistama kohtuullinen liikevoitto yleispalvelutuotteista tuovat nykyiselle yleispalveluvelvoitteen haltijalle (Posti Oy:lle) mahdollisuuden kustannussäästöihin ja parempikatteiseen yleispalvelutuotteiden jakeluun. JYS näkee, että muutosten myötä yleispalvelu ei voi tuottaa yleispalveluvelvoitteen haltijalle kohtuutonta taloudellista rasitetta, eikä muiden postiyritysten mahdollisuus joutua osallistumaan yleispalveluvelvoitteen haltijan rahoitukseen ole tarkoituksenmukaista sääntelyä.

Hallituksen esityksen mukaan yleispalveluvelvoitteen haltijaa koskeva hankintamenettely koskisi ainoastaan yleispalvelukirjeitä, jotka kuitenkin muodostavat vain pienen osan jaettavan postin volyymista. Jos Posti Oy kilpailuttaa haja-alueilla ainoastaan yleispalvelukirjeen jakelun, voi hankintamenettelyn kautta olla vaikea saada syntymään aidosti kannattavaa liiketoimintaa. Samalla haja-alueille voisi syntyä kaksi jakeluverkkoa, kilpailutettu yleispalvelukirjeiden jakelu ja Posti Oy:n oma muiden tuotteiden jakelu. Tämä ei edistäisi lakiehdotuksen tavoitetta pienentää yleispalvelusta aiheutuvia kustannuksia ja luoda haja-alueille uutta yritystoimintaa.

Jotta lailla tavoiteltuun lopputulokseen eli viisipäiväisen jakelun turvaamiseen koko maassa päästäisiin, ei hankintamenettelyn varhaisjakeluverkkoon tule laskea mukaan niin sanottuja heittolaatikoita, vaan ainoastaan postinsaajan omaan postilaatikkoon tai -luukkuun tehty varhaisjakelu. Varhaisjakeluverkon määrittelyssä käytettävät tekniset määreet, kuten postinumeroalueet, eivät saa johtaa siihen, että osa kotitalouksista jäisi sekä sanomalehtien varhaisjakelun että yleispalvelukirjeiden viisipäiväisen jakelun ulkopuolelle.

Vantaalla 27. päivänä maaliskuuta 2017

Jakeluyhtiö Suomi Oy

Marko Toivari
Toimitusjohtaja

Jakeluyhtiö Suomi Oy
Koivuvaarankuja 2E
01640 Vantaa

Puhelin: 0207 199 720
Y-tunnus: 2684964-3
www.jakeluyhtio.fi